సాయంకాలమైంది

– గొల్లపూడి మారుతీరావు

"సాయంకాలమైంది" నవల మొదటి నుంచీ మంచి పుణ్యం చేసుకుంది. ఆంధ్రప్రభ

లో సీరియల్‌గా వస్తున్నప్పటి నుంచీ వందల్లో అభిమానుల్ని, చాలామంది భక్తుల్నీ పోగుచేసుకుంది. ఈ పదేళ్ళలో ఓ వందమందైనా ఈ నవల గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారి "వేయిపడగల" ప్రసక్తి, పోలిక తెస్తూ వచ్చారు. అందరికీ చెప్పే అవకాశంలేదు కనుక - యిక్కడ చేతులు కట్టుకు చెప్పే నిజం ఒకటుంది. నేను "వేయిపడగలు" అప్పటికీ, యిప్పటికీ చదవలేదు. అయితే అంతటి మహారచయిత రచనను నా నవల గుర్తు చేయగలిగినందుకే నాకు ఎంతో ఆనందం. కాస్తపాటి గర్వం.

శ్రీ వైష్ణవ సత్సంప్రదాయ వైభవాన్ని సవివరంగా నాకు తెలియచెప్పిన పూజ్యులు శ్రీశ్రీ భాష్యం అప్పలాచార్యుల వారికీ, శ్రీ సాతులూరి గోపాలకృష్ణమాచార్యుల వారికీ నా ధన్యవాదాలు. ఆంధ్రప్రభలో ఈ నవల రాయడానికి కారకులు మిత్రులు, అప్పటి వారపత్రిక సంపాదకులు వల్లూరి రాఘవరావుగారు. మొదటి అధ్యాయం స్వయంగా చదివి ఆయన చేతిలో పెట్టినప్పుడు పులకించి పాదాభివందనం చేసి అందుకున్నారు. వారి సంస్కారమది.

సరే! మాజీ ప్రధాని పి.వి.నరసింహారావుగారి దగ్గర్నుంచి ఎందరో సాహితీపరులు, పాఠకులు ఈ నవలకు అభిమానులయ్యారు. చాలా మంది భక్తులయ్యారు. చదివి భోరున కన్నీరు కార్చి నాతో గంటలకొద్దీ మాట్లాడిన మహిళలున్నారు. 200ఆలో ఈ నవల ప్రచురితమయింది. సరిగ్గా ఏడు సంవత్సరాల తర్వాత గుంటూరు నుంచి రవికృష్ణ అనే ఓ తెలుగు పండితులు నవల చదివి, ఆనందించి - సవివరంగా ఇందులో కనిపించిన లొసుగుల్ని ఎత్తిచూపుతూ ఎనిమిది పేజీల ఉత్తరం రాశారు. "నా అజ్ఞానం కొద్దీ నెరుసులు అనుకుంటున్నానేమో నేను పానకంలో పుడకలు అనుకుంటున్న వాటిని బాల్య చాపల్యం కొద్దీ మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను" అని సవినయంగా రాశారు. ఈ ఒక్క ఉత్తరాన్నే యిలా ముందుమాటలో ఉటంకించదలిచాను.

వాటిలో అన్నీ లేదా చాలా అంశాలు సహేతుకంగా, సబబుగా వున్నాయి. రెండో ప్రచురణ సందర్భంలో ఆయనకి ఫోన్ చేసి, ఆ సవరణలను మరొక్కసారి తెలియజేయమన్నాను. తెలియజేశారు. వారికి కృతజ్ఞతలు. '

కొన్ని రచనలకు పుట్టిన వేళా విశేషముంటుందేమో. బెర్నార్డ్ షా తన రచనలన్నింటిలో "సెంట్ జోన్"ని ఎక్కడో ఎంపిక చేసి చూపిన గుర్తు. కాలచక్రం ఒరిపిడిలో ముందు తరాలకు నా రచనల్లో ఈ "సాయంకాలమైంది" నవల, "కళ్ళు" నాటిక, "రాగరాగిణి" నాటకం, "జుజుమురా" కథ, "కళ్యాణి" రేడియో నాటిక - యిలా నిలవగలిగితే అది నాకు దక్కిన అదృష్టమేననుకుంటాను.

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

విప్లవం అంటే - గతంలో ఆయుధాలతో అడవుల్లో తిరిగేవారు చేసే పని - అని ఒక అభిప్రాయం ఉండేది నాకు. మీరు మీ మీ ఆయుధాలతో సమాజాన్ని కొత్తగానయినా చక్కటి బాటలో నడిపిస్తున్నారు. అందుకు గురువుగారైన మీకు - మీ అనుమతి లేకుండానే - మీ శిష్యుడిగా ప్రకటించుకుంటున్నాను.

జె. శ్రీనివాసరెడ్డి అనే ముద్దు శీను, ఖైదీ నంబరు 405, మహానది బ్లాక్, చర్లపల్లి

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆచార్లుగారు ఫోటోల్ని చూసినప్పుడల్లా "చూశావా! ఊర్ధ్వపుండ్రాలు మరిచిపోయాడు" అని రుసరుసలాడేవారు. దూరమయిపోయిన సంప్రదాయం తండ్రికి కనిపించేది. కేవలం దూరమయిన కొడుకే కనిపించేవాడు వరదమ్మకి. అమెరికా దూరంగా ఉందే అన్న దిగులు ఆండాళ్ళకి తోచేది. మనస్సు అన్నయ్య దగ్గరకి ఆలోచనల్లోనే ప్రయాణం చేసేది.

అందమయిన బంగారం పీషర్స్ కలాన్ని వెంకటాచెలానికి పంపాడు. జయవాణికి ప్రత్యేకంగా ఏరి అత్యాధునికమయిన స్కర్ఫ్‌ని పంపించింది పాడ్ విక్టోరియా స్వీడన్ చాక్లెట్లు లొట్టలు వేస్తూ వారం రోజులు తిన్నది.

వెంకటాచెలం గర్వంగా పెన్నుని పదిమందికీ చూపించి తిరుమల గురించి చెప్పుకున్నాడు. తీరిగ్గా కూర్చుని తిరుమల ఇచ్చిన పెన్నుతోనే ఉత్తరం రాస్తున్నప్పుడు రెండుమూడుసార్లు వణికే చేతుల్లోంచి పెన్ను జారిపోవడం జయవాణి కనిపెట్టింది. వెంకటాచెలం ముఖంలో ఆనందానికీ, చేతిలో వణుకుకీ పొంతన లేకపోవడాన్ని గుర్తుపట్టింది. మంచినీ, చెడునీ మనస్సులోనే దాచుకునే శక్తి ఉన్నవాడు వెంకటాచెలం. ఆ విషయం జయవాణికి తెలుసు. అందుకనే చిన్న అపశ్రుతి, చిన్న విబేధం ఆమె దృష్టిలో పడింది.

తర్వాత వచ్చే ఫోటోల్లో తిరుమల పాడ్‌చేత చీర కట్టించే ప్రయత్నం ఎక్కువగా చెయ్యలేదు. కారణం చెయ్యలేకనా? చేసి ఓడిపోవడమా? ఏమయిన పాంటూ, షర్టుతో ఉన్న చాలా ఫోటోల్ని తండ్రికి చూపకుండా దాచింది ఆండాళ్ళు. చాలాసార్లు ఇద్దరూ కలిసిన ఫొటోలే రావడం వల్ల అసలు తండ్రికి చూపించే అవకాశమే రాలేదు వరదమ్మకి మాత్రం ఇందులో విపర్యయం ఇబ్బంది పెట్టలేదు. కాగా, తల్లి దృష్టి వేరు. ఆమె చూసేది బిడ్డ ముఖాన్ని, కోడలి అందాన్ని. ఓసారి ఇంటిముందు ఫ్రాక్‌తో ఉన్న కోడల్ని చూసి కాస్సేపు ఆగిపోయింది వరదమ్మ.

"ఏమిటమ్మా ఆలోచిస్తున్నావు? వదినెని గుర్తుపట్టలేదా?? అంది ఆండాళ్ళు నవ్వుతూ.

"వదినె నీళ్ళు పోసుకున్నట్టుంది. ఎన్నో నెలో రాసి కనుక్కో" అంది వరదమ్మ.

ఆండాళ్ళు నవ్వింది. తల్లిని వేళాకోళం చేసింది. "అమెరికా డాక్టర్లు కూడా చెయ్యలేని పని నువ్వు ఫోటోలు చూసి చేస్తున్నట్టున్నావే? ఏమిటమ్మా నీ పిచ్చి. వదిన నీళ్ళు పోసుకుంటే అన్నయ్య మనకి చెప్పడూ?" అంది నవ్వుతూ.

కానీ ఆండాళ్ళు గ్రహించలేని విషయం వరదమ్మ గ్రహించింది. నిజంగానే పాడ్ నీళ్ళు పోసుకుంది. ఎప్పుడయితే పీరియడ్స్ తప్పాయో పాడ్ తిరుమలమీద విరుచుకుపడింది. అతనిమీదపడి రక్కి దాదాపు కొట్టినంతపని చేసింది. ఇప్పుడు చేస్తున్న ఉద్యోగంలో పెద్ద ప్రమోషన్‌కి తీవ్రంగా కృషి చేస్తోంది పాడ్ మరో అయిదారు నెలల్లో ఆ కృషి ఫలించే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి. మొదట్నుంచి పాడ్ బద్ధకస్తురాలు. ఆమెకి నిద్రన్నా, ఐస్‌క్రీమ్‌లన్నా, స్లీవ్‌లెస్‌లన్నా, బర్ట్ లంకాస్టర్ సినిమాలన్నా విపరీతమైన అభిమానం. కడుపన్నా, పిల్లలన్నా, పురుళ్ళన్నా రోత. పైగా ఇది అమెరికా ఫాషన్. అమెరికాలో అందరూ ప్రేమించుకుంటారు. కానీ దాదాపు అంతా పిల్లల్ని కనడాన్ని ఓ భయంకరమయిన దుశ్చర్యగా చూస్తారు. అయితే ఎవరికి వారు స్వతంత్రంగా జీవనం సాగించడం అక్కడ అవసరం కనుక గర్భధారణ ప్రతిబంధకం అయ్యే అవకాశం ఉంది. పిల్లలంటే ఎంత లేదన్నా రెండేళ్ళు తమ జీవన సరళిలో అంతరాయం. అంత వ్యవధి అక్కడి 'తొందర' జీవితాలకి లేదు. ఆ ఒరవడిలో నడుస్తున్న, నడవక తప్పని మనవాళ్ళకీ అదే అవాంతరం. అదే ఆలోచన తప్పదు. పెళ్ళయిన సంవత్సరానికే కోడలు నెలతప్పడం ఇరుగు పొరుగులకి మిఠాయి పంచడం, అయిదో నెల దొంగ చలిమిడి ఒళ్ళో పెట్టడం, ఏడో నెల చూలాలికి దిష్టి తగలకుండా రెండు చేతులనిండా ముత్తయిదువలు గాజులు తొడగడం ఇవన్నీ చరిత్రలో భాగాలు. అమెరికాలో ముత్తయిదువులూ, గాజులూ ఇవన్నీ పాతకాలపు పైత్యాలు. ఈ మధ్య భారత మహిళలు బయటకి వచ్చేటప్పుడు ప్రత్యేకంగా, శ్రద్ధగా

బొట్టు చెరుపుకు రావడం తప్పనిసరయింది. న్యూయార్క్ సమీపంలో Dottarsని ప్రత్యేకంగా వెంబడించి, ఆపి కొట్టి చంపడం జరిగింది. "అదీగాక బొట్టుని చూసి లక్షప్రశ్నలతో చంపుతారండి. వాళ్ళకి సమాధానాలు చెప్పుకునేకంటే తీసేసుకోవడమే సుఖం" అంది ఒకావిడ చీర బదులు స్కర్టుతో, ఎత్తుమడమల బూట్లతో ఆఫీసుకు వెళ్తూ.

ఏమయినా ఉన్న దేశంలో ఆచారాల్ని పాటించాలనే ఆత్రంతోనో, వదిలిన దేశంలో వికారాలని చదువుకున్న మహిళలకు అనిపించిన కారణానో, తప్పనో, తప్పనిసరయ్యో చాలామంది స్త్రీలు చాలా భారతీయ ఆచారాలను వదులుకుంటున్నారు. ఇలా అంటున్నప్పుడు విదేశాల్లో ఉంటున్న వారందరినీ దుయ్యబట్టడం ఉద్దేశం కాదు. పండగలకీ, పబ్బాలకీ తెలుగుదేశాన్ని మరిపించే తెలుగుదనం అక్కడా కనిపిస్తుంది. అయితే తెలుగుదనం, సంప్రదాయం - ఫాన్సీ డ్రస్సుల్లాగా తెలుగు పండుగలు - సాయంకాలం సమావేశానికి మాత్రమే పరిమితమయిపోయింది. ఇది తప్పనిసరా? తప్పని సరిపెట్టుకోవాలా? తెలీదు. తెలుగుదనం అక్కడ చొక్కాకి తగిలించుకునే బాడ్జి, ఒక సింబల్.

ఏమయినా నెల తప్పిందనగానే పాడ్ గుండె పగిలిపోయింది. పాడ్ ఇంత సెన్సిటివ్ అవుతుందని తిరుమల అనుకోలేదు. "ఇప్పుడిప్పుడే పిల్లలు వద్దు" అన్న పాడ్ ఆలోచనకి అభ్యంతరం చెప్పలేదు తిరుమల. అయితే అదేదో లక్ష్మణరేఖ కావాలని, పిల్లలనే పీడకలని ఆలోచనలోకయినా రానివ్వని స్థితిలో పాడ్ ఉందని అతను ఊహించలేకపోయాడు. ఆమెని సముదాయించడానికి ప్రయత్నించాడు. పాడ్ సుతరామూ అంగీకరించలేదు.

ఏతావాతా, ఆమె వ్యగ్రత కారణంగానో, సహజ పరిణామంగానో ఆమెకి రక్తపుపోటు ఎక్కువయింది. ఆ కారణంగా అప్పటి పరిస్థితుల్లో అబార్షన్ అంత మంచిది కాదనీ అవసరమయితే మరో రెండు నెలల తర్వాత ఆలోచించవచ్చుననీ డాక్టర్లు అన్నారు.

కానీ అంతవరకూ ఆగే స్థితిలో లేదు. పైపెచ్చు, పెరిగిన కడుపుతో, ఆఫీసుకి స్కర్టుల్లో తిరగడం 'వ్యభిచారి' అని పటం కట్టించుకుని తిరిగినంత అవమానకరంగా భావించింది పాడ్ సహజంగా తిరుమల సరళమయిన స్వభావం కలవాడు. ఆఫీసు వ్యవహారాల్లో, రెసెర్చిలో తలమునకలయినవాడు. కొందరికి నిజానికి చాలామందికి జీవితాల్లో వివాహం పెద్ద పరిణామం. కానీ తిరుమలకి, ఆ మాటకి వస్తే పాడ్‌కి వివాహం ఒక దశ. ఒక సంఘటన. చాలామంది ఇల్లాళ్ళకి మాతృత్వం ఒక వరం. కానీ పాడ్‌కి ఈ స్థితి అత్యంత దుర్భరం.

పాడ్ ఈ పరిణామాన్ని తట్టుకోలేకపోయింది. ఓ రోజు బాగా రాత్రయ్యాక తిరుమల ఆఫీసునుంచి ఇల్లు చేరాడు. అప్పటికి పదిన్నర దాటింది. బయట విపరీతమయిన చలి. కారు గరాజ్‌లో ఉంచి ఇంట్లో అడుగుపెట్టేసరికి ఇల్లంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది. పాడ్ అలికిడిలేదు. కుర్చీ జరిపి దానిమీద నిలబడి వెంటిలేటర్‌లోంచి లోపలికి చూశాడు.

చేతి నరాన్ని రేజర్‌తో కోసుకుని రక్తం మడుగులో పాడ్ అచేతనంగా పడిపోయి కనిపించింది.

18

అయిదారుగంటలు మృత్యువుతో హోరాహోరీ పోరాడి తేరుకుంది పాడ్ కళ్ళిప్పి తిరుమలని చూసి భోరుమని వాటేసుకుంది.

చచ్చిపోవాలన్న ఆలోచన ఉదాసీనతతో చేసిందే కానీ, తీరా చావునుంచి కోలుకున్నాక 'పాడ్' పిరికిదయిపోయింది. పెళ్ళయ్యాక తిరుమల స్నేహం, ఊతం సాన్నిహిత్యం కోరుకున్న సంఘటన ఇదే తర్వాతి జీవితంలో వాళ్ళిద్దరూ దగ్గరవడానికి ప్రారంభం ఇదే శారీరక సంబంధానికి కేవలం వయస్సు కారణమయితే, తన నిస్సహాయ స్థితిలో తిరుమల 'తోడు' ఎంత అవసరమో ఆమెకి ఇప్పుడు తెలిసి వచ్చింది. పాడ్‌లాంటి స్త్రీ తన ప్రాణంలాగే భర్తకీ అతి సులువుగా దూరమయిపోగలదు. ఆ తెగువ, ఆ అహంకారం, ఆ నిర్లక్ష్యం ఆమెలో

స్వతహాగా ఉన్నాయి. వీటన్నిటికీ పెద్ద సమాధానం ఈ సంఘటన. దైవికంగా ఆలోచిస్తే 'పాడ్' ఆత్మహత్య చేసుకోబోయి బ్రతకడం వారిద్దరి జీవితంలో అనూహ్యమైన అవసరమయిన మలుపు. వాళ్ళిద్దరినీ దగ్గర చేసిన మలుపు.

జీవితం చాలా విచిత్రమయినది. పెళ్ళి ఇద్దరిని దగ్గర చేస్తుంది. అది కేవలం సాంఘికమయిన పరిణామం. కానీ చావు ఇద్దరిని దగ్గర చేయడం విచిత్రమయిన పరిణామం. తన కష్టంలో కొండంత ఆధారం తిరుమలే కాగలడన్న ఆలోచనని చాలాసార్లు; అతనినుంచి పారిపోవాలనుకున్న పాడ్ ఏనాడూ మరిచిపోలేదు. అది ఆమె మాంగల్యానికి నాలుగోముడి.

విచిత్రంగా ఇంత జరిగినా, కడుపులో గుడ్డుకి ఏమీ జరగలేదు. కారణం పుట్టబోయే బిడ్డ అక్షరాలా మొండిపిండం. తల్లి కడుపుని అంటిపెట్టుకునే ఉంది.

కోడలు నీళ్ళు పోసుకున్నదని తెలిసి వరదమ్మ పండుగ చేసేసింది. సుభద్రాచార్యులవారూ ఆనందించారు. ఆ రోజు హుగుడి కథని జగన్నాథస్వామి ఆలయంలో రెచ్చిపోయి చెప్పారు. రాఘవాచారి భక్తులందరికీ పులిహోర పంచిపెట్టించాడు.

అమెరికాలో ఉన్న అమ్మాయిలెవరూ పురిటికి ఇండియా రారు. పుట్టిన పాతికేళ్ళకి భారతదేశం వదిలి వెళ్ళినా, పుట్టబోయే బిడ్డ అమెరికా పౌరుడు కావాలని వారి తపన. 'జననీ జన్మభూమిశ్చ' అన్న ఆలోచనలో వైభవం ఈ తరం అమెరికా బిడ్డలకి వివరించబోవడం వృథా రాఘవాచారిగారు సుభద్రాచార్యులవారిని భార్యతో సహా అమెరికా వెళ్ళమన్నారు. సముద్రాలు దాటి మ్లేచ్ఛుల దేశాలకి పోవడం పాపమని భావించే తరానికి చెందినవారు ఆచార్యులవారు. కాగా, ఆ దేశంలో తన ఆచారం, మడీ సాగదు. సమాధానం ఆలోచించడానికి ఎక్కువ వ్యవధి తీసుకోలేదు. ససేమిరా వెళ్ళనన్నారు. రాఘవచారి భార్య కూతురుకి సహాయపడుతుందని ఆశలేకపోయినా, సహాయం అవసరం కనక ప్లెయిన్ ఎక్కారు.

భయంకరమైన కష్టంలోంచి ఓ మంచి పని సాధ్యమవుతుంది. అక్టోబరు విప్లవాన్ని ముందు అనూహ్యమైన అవ్యవస్థ ఉంది. ఆ మాటకి వస్తే ప్రతీ అవతార ధర్మమూ ఇవన్నీ పెద్ద విషయాలు.

జయవాణి వెంకటాచెలానికి రాబోయే కష్టాన్ని ముందుగా గుర్తుపట్టింది. అందుకు కారణం ఆమెలో వైద్యులకి ఉండే కుశాగ్రబుద్ధి ఉండటంకాదు. స్త్రీలకి కలిసొచ్చే ముందు చూపు. మాతృత్వం వారికిచ్చిన వరమిది. చేతిలో ఉన్న పసిబిడ్డకి రేపు రాబోయే రుగ్మతను ఇవాళే గుర్తుపట్టే గొప్ప దృష్టి తల్లికి భగవంతుడిచ్చాడు.

తిరుమల అమెరికానుంచి పంపించిన షీఫర్స్ పెన్ను వెంకటాచలం చేతిలోంచి జారిపోవడాన్ని వెంకటాచెలం అంతగా పట్టించుకోలేదుగానీ, జయవాణి గుర్తుపట్టింది. అంతేకాదు, వెంకటాచెలం అంతగా పట్టించుకోలేదుగానీ, జయవాణి గుర్తుపట్టింది. అంతేకాదు, వెంకటాచెలం స్నానం చేసి వచ్చాక మడత విప్పిన బనీను ఇబ్బందిగా తలను వెతుక్కోవడం ఆశ్చర్యంగా గమనించింది. ఓసారి భోజనం చేస్తూండగా మంచినీళ్ళ గ్లాసు కంచంలోకి ఒలికిపోయింది చేయిజారి. వీటన్నిటినీ సమీకరిస్తే ఏదో గుర్తు తెలీదు. అనారోగ్యాన్ని గుర్తుపట్టింది.

ఆమె మేనమామ లూథరన్ చర్చి పాస్టరు థామస్ గాబ్రియేల్ గారున్నారు. ఆయన హోమియోపతి వైద్యం చేస్తాడు. అతడిని ప్రత్యేకంగా ఇంటికి ఆహ్వానించింది. ఎన్నడూ తన తరపు బంధువుల్ని పలకరించని జయవాణి మొదటిసారిగా మేనమామని ఇంటికి పిలుచుకురావడాన్ని ఆశ్చర్యంగా గమనించాడు వెంకటాచెలం. ఎంతకాదన్నా పుట్టింటిమీద ప్రేమ ఆడదానికి సహజం. అంతకంటే కలిసి బ్రతికే వ్యక్తిమీద ప్రేమ అందుకు కారణమని వెంకటాచెలం గుర్తుపట్టలేకపోయాడు. పట్టకుండా జాగ్రత్తపడింది. గాబ్రియేల్‌కి ఆమె చెప్పిన సంఘటనలు వింతగా తోచలేదు. వాటిని రోగంగా ఆయన గుర్తుపట్టలేకపోయాడు. అందుకని డాక్టరు వరహాలశెట్టిగారిని తనతో వెంటబెట్టుకు వచ్చాడు. వరహాల శెట్టిగారు లౌకిక ప్రపంచాన్ని బాగా ఎరిగిన వ్యక్తి. కాగా, రాబోయే రోగానికి సూచనలను ముందుగా

గుర్తుపట్టగలిగిన దృష్టి ఉన్నవాడు. వరహాలశెట్టిగారితోపాటు వెంకటాచెలం తాగవలసిన టీకప్పు నేలమీద పడి పగిలిపోయింది తప్పున రోగం గుర్తుపట్టాడు వరహాలశెట్టి. మరో అయిదారు నెలల్లో స్పష్టంగా కనిపించబోయే పార్కిన్సన్స్ రోగానికి ఇవి సూచనలు. చేతుల్లో, వేళ్ళలో, నరాల్లో బలం సడలి, మెదడు అదుపులో పెట్టలేని వణుకు ప్రారంభమవుతుంది. క్రమంగా నరాలు గట్టిపడి గిడసబారుతాయి.

అయినా రోగాన్ని వెంకటాచెలం ముందు ఇంతగా దాచవలసిన అవసరం ఏముంది? అతని స్వభావం బాగా తెలిసిన జయవాణి మనస్సులో అందుకు కారణం ఉంది. వెంకటాచెలం మనస్సుని భూతద్దంలో ఉంచి పదిమందికీ బాహాటంగా చూపే వ్యక్తి. అతనికి చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచం కావాలి. ఏమీ సంబంధం లేని సుభద్రాచార్యులని చూసి పది పన్నెండేళ్ళు పూసుకు ఉపకారం చేసి, ఆప్త బంధువయిన వ్యక్తి, నలుగురికీ దూరంగా ఉండలేడు. అలాంటిది నలుగురిలో దూరంగా ఉండాల్సిన వ్యాధిని ఎలా తట్టుకోగలడు? పదిమంది కష్టాన్ని తీర్చే మనిషి తనకి వచ్చిన కష్టాన్ని ఎలా ఎదుర్కొంటాడు? రోజూ వందమందికి సూదిమందు ఇచ్చే డాక్టరు తనకి ఇవ్వాల్సిన ఇంజెక్షన్‌ని ఎలా తట్టుకుంటాడు?

రోగం కంటే ఆ రోగం తనని తప్పనిసరిగా పదిమందికీ దూరం చేయడం అతన్ని బాధపెడుతుందని జయవాణి గుర్తించింది. పరిష్కారం రోగంపరంగా తన చేతుల్లో లేదు. పరిణామం పరంగా వీలయినన్ని సవరణలు చెయ్యడానికి పూనుకుంది. ఆ సవరణలు, రోగంతోపాటే వెంకటాచెలానికి తెలియాలి.

ముఖ్యమైన విషయం వెంకటాచెలం ఉద్యోగం మానేస్తే ఆదాయం ఉండదు. ఇల్లు గడవడానికి ఆదాయం కావాలి. ట్రైనింగ్ కాకపోయినా, కాస్త తక్కువ జీతంతో వరహాల శెట్టిగారి ఆసుపత్రిలో నర్స్‌గా ఉద్యోగం సంపాదించుకుంది జయవాణి. వెంకటాచెలం ఉద్యోగం మానేస్తే మూడోవంతు పెన్షన్ వస్తుంది. తన జీతం, పెన్షన్ కలిస్తే కూడా విక్టోరియాని పెద్ద స్కూల్లో చదివించే ఆస్కారం లేదు.

అందుకని చెలానికి తెలియకుండానే విక్టోరియాని చిన్నబడికి మార్పించింది. ఇవన్నీ జరగడానికి మూడు నాలుగు నెలలు పడితే, వెంకటాచెలం రోగం ముదిరి అతనికే అర్థంకావడానికి అయిదునెలలు పట్టింది. చాలా హుషారుగా అందరికీ తలలో నాలికలాగా ఉండే మనిషి మూలనపడక తప్పదన్న ఆలోచన చాలా భయంకరమైనది. రోగంకన్నా, రోగం వల్ల వచ్చే నష్టం వెంకటాచెలాన్ని క్రుంగదీసింది. మొదటినుంచీ మరొకరి సమస్యల్ని నెత్తిన వేసుకోవడమే కానీ, తను మరొకరికి సమస్య కావడం తెలీని వెంకటాచెలం మరింత నీరు కారిపోయాడు. ఈ మనస్తాపం పార్కిన్సన్స్ రోగాన్ని మరింత ప్రకోపింప జేసింది. దానాదీనా సంవత్సరంలో రావలసిన స్థితి ఆరునెలలకే వచ్చింది.

ఓ రాత్రి జయవాణి మంచం మీద అటు నుంచి ఇటు వత్తిగిల్లేసరికి మంచం ఖాళీగా కనిపించింది. కంగారుపడింది. వెంకటాచెలం పెరట్లో కొబ్బరిచెట్టుకింద మంచం వాల్చుకుని కూర్చున్నాడు. ఆపాదమస్తకం ఆకులాగా వణుకుతున్నాడు. అతి ప్రయత్నం మీద నోటిలోకి సిగరెట్టు వెళ్తోంది. వచ్చి పక్కన కూర్చుంది జయవాణి. కూర్చోడాన్ని గమనించాడు వెంకటాచెలం.

"నేను నీకు అన్యాయం చేశాను జయా" అన్నాడు ఆమెవైపు చూడకుండానే.

"అవును. చాలా అన్యాయం చేశారు" అంది వణికే చేతుల్తో అందుకోలేని ఆయన సిగరెట్టుని తన చేతుల్తో అందుకుంటూ.

ఆశ్చర్యంగా చూశాడు వెంకటాచెలం.

"మొదట మీ అన్యాయం చెప్పండి. తరువాత నా అన్యాయం చెప్తాను" అంది.

"అనవసరంగా నీ జీవితాన్ని పాడుచేశాను. ఈ రోగంతో ఏమీ చెయ్యలేక నీకూ, విక్టోరియాకీ" గొంతు గాద్గదికమయింది.

"ఇంక నా అన్యాయం వినండి. మీ బాధని ముందునుంచే నాకు చెప్పుకోకపోవడం. అందరి బాధల్నీ తన బాధని చేసుకుని, ప్రాణాలర్పించిన దేవుడి మతంలో పుట్టాను నేను. నేను కావాలని కోరుకున్న మనిషికి, నన్ను కావాలని కోరుకున్న మనిషికి చేదోడయి నిలవడం ఏమంత కష్టంకాదు."

పసివాడిని తీసుకున్నట్టు వెంకటాచెలాన్ని ఒళ్ళోకి తీసుకుంది జయవాణి. నోట్లో సిగరెట్టూ ఉంచి మరో గుక్క పొగని పీల్చుకోనిచ్చింది. "మీకు పార్కిన్సన్స్. మీ ఉద్యోగానికి రిటైర్మెంటూ కాగితం టేబులు మీద సిద్ధంగా ఉంది. మీకు రావలసినవన్నీ ఇస్తూ ఉద్యోగం నుంచి విడుదల చెయ్యడానికి మీ డైరెక్టరు రామదాసుగారు హైదరాబాదు నుంచి ఉత్తరం రాశారు. ఆయనతో నేను ఇరవైరోజుల కిందటే మాట్లాడాను"

వెంకటాచెలం ఆశ్చర్యపోయాడు.

"మీరు కాగితం పంపగానే, ఆ పనులన్నీ ఆనందంగా జరిగిపోతాయి. మరో ఎనిమిది రోజుల్లో అంటే రాబోయే ఫస్టు తారీఖు నుంచీ వరహాలశెట్టిగారి ఆసుపత్రిలో నర్సుగా చేరబోతున్నాను" ఏదో వెంకటాచెలం అనబోతే నోరు మూసింది.

"ఆడదానికి ముఖ్యంగా చదువు ఎక్కువ రాని ఆడదానికి భగవంతుడు పుట్టకతోనే పుష్కలంగా నేర్పిన విద్య ఒకటుంది - సేవ. దానికి ట్రైనింగ్ అక్కరలేదు. ఈ మాటలు నేనన్నవి కావు. ఉద్యోగం కావాలని అడిగినప్పుడు వరహాలశెట్టిగారన్నవి."

"మరి విక్టోరియా చదువుకి మన ఆదాయం సరిపోతుందా?" అన్నాడు బలహీనంగా.

"నేను లిటిల్ ఫ్లవర్ స్కూలులో చదవనని ప్రిన్సిపాల్‌తో చెప్పేశానమ్మా" అంటూ వచ్చింది విక్టోరియా. అంతరాత్రిలో మంచంపక్క నేలమీద మోకాలమీద చేతులు ఆనించుకుకూర్చుంది. ఈసారి వెంకటాచెలం, జయవాణి ఇద్దరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

లిటిల్ ఫ్లవర్ నుంచి ఎం.జి.ఎం.కి కూతురు మారిన విషయం వెంకటాచెలానికి తెలీదు. లిటిల్ ఫ్లవర్‌లో మానేస్తున్న విషయం జయవాణికి తెలీదు.

"ఎందుకమ్మా?" అంది జయవాణి.

"నువ్వు ఉద్యోగానికి వెళ్తావు. నాన్న ఇంట్లో ఉండాలి. సేవ చెయ్యడం నీకు దేవుడు నేర్పాడు. ఇంట్లో ఉండి నాన్నకి సేవచెయ్యడం నాకు నువ్వు నేర్పు" అంది విక్టోరియా.

తల్లిదండ్రులిద్దరూ అమాంతం బిడ్డని పొదివి పట్టుకున్నారు. మంగళసూత్రంతో ఏకమయిన జీవితాల్లో కూడా కనిపించని సాన్నిహిత్యం.. ఆత్మీయత కేవలం ప్రేమాభిమానాలతో ఏర్పడిన అపూర్వమయిన సందర్భం ఇది. అన్యోన్య జీవనానికి మతం, కులం, జాతి ఆటంకం కానక్కర్లేదనడానికి ఈ కుటుంబం తార్కాణం.

వెంకటాచెలం మనస్సులో ఉన్న ఆ ఒక్క సందేహమూ విడిపోయింది. రోగాన్ని అనుభవించడం ఒక బాధ అయితే, దాన్ని అంగీకరించి, ధైర్యం చెప్పే మనుషులు పక్కన నిలబడడం గొప్ప అదృష్టం.

వెంకటాచెలం స్వతహాగా ధైర్యవంతుడు. కష్టంలో కూడా కొత్త ఆశని వెదికే మనస్తత్వం అతనిది. భార్యా, కూతురూ కొండంత ఆసరా ఇచ్చాక "ఇక నేను పార్కిన్సన్స్‌కి సిద్ధంగా ఉన్నాను" అనుకున్నాడు. అనుకున్నాక రోగం తీవ్రత తప్పనిసరిగా తగ్గింది.

ఏమయినా, వెంకటాచెలం మరో నెలలో ఉద్యోగ విరమణ చేశాడు. నర్స్ బట్టల్లో జయవాణిని చూసి వెంకటాచెలం, విక్టోరియా కాస్సేపు వేళాకోళం చేశారు. భార్య డ్యూటీకి వెళ్ళడానికి వణికే చేతులతోనే చిన్న కేరేజీ సర్దాడు వెంకటాచెలం.

"ఈ పని మీదికాదు" అని లాక్కోబోయింది జయవాణి.

"ప్రస్తుతం నువ్వు నాకు భర్త. ఈ డ్యూటీ భార్యలు చెయ్యాలని మా మతం చెప్తోంది" అని విక్టోరియాకి కన్నుకొట్టాడు.

తండ్రీ కూతుళ్ళిద్దరూ కొత్తవాచీని జయవాణికి తొడిగారు. వీధి చివరి మలుపు తిరిగే వరకూ చెయ్యి చూపించాడు. వెంకటాచెలం చెయ్యి వణుకుతోంది రోగం వల్ల. విక్టోరియా చెయ్యి వణుకుతోంది ఆనందంవల్ల.

జీవితంలో అందరికీ కష్టాలు వస్తాయి. ఇష్టం ఉన్నా, లేకపోయినా వాటిని ఎదుర్కోక తప్పదు. కొందరు కష్టాల్ని భూతద్దంలో చూసి భయపడతారు. కొందరు చూసి భయపెడతారు. కొందరు కష్టాల్ని కూడా ఆనందంగా అలంకరించుకుంటారు. కష్టంలోనే ఆటవిడుపుని వెతుక్కుని దాన్ని తేలిక చేసుకుంటారు.

ఆ క్షణంలో వాళ్ళని ఎవరు చూసినా "మనకీ పార్కిన్సన్స్ రోగం రాలేదేం?" అని బాధపడేటంత ఆనందంగా ఉన్నాడు వెంకటాచెలం. అది జయవాణి, విక్టోరియా అనే ఇద్దరు స్త్రీమూర్తుల అవగాహన, ఆదరణ అనే రెండు అపూర్వమయిన గుణాలతో అనారోగ్యం మీద అద్భుతంగా సాధించిన విజయం.

19

కృతజ్ఞత, ఆరాధన సెక్స్‌ని వెనుక బెంచీలో కూర్చోబెడుతుంది. భగవంతుడి సమక్షంలో భక్తుడు నిర్వీర్యుడు కావడంలో అర్థం ఇదే. వివాహం కొత్త స్నేహితుడిని పరిచయం చెయ్యడమే కాదు, కొత్త రుచినీ జీవితానికి అందిస్తుంది.

అయితే భార్యని స్నేహితుడిగా మలుచుకోడానికి కొందరికి జీవితకాలం చాలదు. చాలామందికి భార్యని బానిసని చేసుకునే పురుషాధిక్యతని ఈ సమాజం పుష్కలంగా అందించింది. బ్రతకడానికే మొదట్నుంచీ భార్య నవనీతాన్ని స్నేహితురాలు చేసుకోడానికి ఎక్కువ శ్రమ పడనక్కరలేకపోయింది. చాలా తరచుగా కష్టాలు మనల్ని దేవుడి స్ఫురణకి దగ్గర చేస్తాయి. కొందరిని కష్టాలు గట్టిగా అనుసంధిస్తాయి. అలాంటి అదృష్టవంతులు సంజీవి, నవనీతం.

విచిత్రంగా ఏ చదువూ లేని నవనీతం సంజీవి జీవితానికి చుక్కాని అయింది. కొందరు జీవితంలోంచే ఆదర్శాన్ని ఎంచుకుంటారు. పేదరికంలోంచి ఐశ్వర్యాన్ని అందుకున్న అదృష్టవంతుడు తరచుగా ఆ పేదరికంనుంచి పారిపోవాలనుకోడు. మరి కొంతమంది కొందరి పేదలకయినా చేయూతనిస్తారు. సంజీవి దగ్గరకి వచ్చే కేసుల్లో తనలాంటి దురదృష్టవంతుల కేసుల్ని ఎంపిక చేసేది నవనీతం. జీవితంలో అవనీతి బోలెడంత. అవినీతికి లోనయిన మనుషుల్ని ఎక్కువ ఖర్చులేకుండా కాపాడేవాళ్ళు అతి తక్కువ. కనుక సంజీవికి 'పాపర్ వకీలు' అనే పేరు అచిరకాలంలోనే కుదిరిపోయింది. అందుకు సంజీవి బాధపడలేదు. తనమాట విన్నందుకు నవనీతం పొంగిపోయింది. సర్వనాశనమయిపోయిందనుకున్న బిడ్డ జీవితాన్ని పరిపుష్టం చేసిన అల్లుడికి భగవంతుడికి నైవేద్యం అమర్చినట్టు భక్తిగా వండి వడ్డించేది కైకవశి.

ఎప్పుడూ సంజీవి ఇంటి చుట్టూ మనుషులుండేవారు. వారి దగ్గర డబ్బుండేది కాదు. కానీ మనస్సులనిండా కృతజ్ఞత ఉండేది. సంజీవి, నవనీతం అంటే అపరిమితమయిన భక్తి ఉండేది. కక్షిదారులు వస్తూ దేవుడి దగ్గరకి వెళ్ళినట్టు ఏదో వస్తువు తెచ్చి భక్తిగా సంజీవి టేబులు మీద ఉంచేవారు. ఎలాంటి వస్తువులు? తొక్కుడు లడ్డూ, బరంపురం పేలపు ఉండలు, పాకం చలిమిడి మరికొందరయితే కొబ్బరికాయలూ, పువ్వులూ. ఒక్కొక్కరు ఇత్తడి చెంబుతో పడమటింట్లో కాచిన పాలు, జున్ను తెచ్చేవారు. ఆకలి వేసినవాడేవడూ రెండుసార్లు భోజనం చెయ్యడు. మనిషి బతకడానికి తగుమాత్రం ఆదాయం చాలు. అది పుష్కలంగా ఉంది సంజీవికి. అంతకుమించి చాలామందికి లేని ఆదరాభిమానాలు ఉన్నాయి. అన్నిటికన్నా చేస్తున్న వృత్తి అమితమయిన తృప్తిని కలిగిస్తోంది.

ఆ రోజుల్లోనే మనోవర్తికోసం తాగుబోతు మొగుడిమీద దావా వేసిన ఓ అనాధ భార్య, రెండేళ్ళ గుడ్డి కొడుకు సంజీవి దగ్గరకి వచ్చారు. భర్త రిక్షా లాగేవాడు. వాడి సుఖవ్యాధుల కారణంగా కొడుక్కి కళ్ళు పుట్టుకతోనే పోయాయి. పెళ్ళయిన రెండేళ్ళకే ఇంకా వయస్సులో ఉన్న పెళ్ళాన్ని వదిలేసి, కల్లుపాక నడిపే గున్నమ్మని తగులుకున్నాడు. ఆ కేసుని పట్టుదలగా భర్తచేత పట్టించింది నవనీతం. సీత చాలా అందమయిన పిల్ల. అంతే అందంగా పుట్టిన కొడుకు నారిగాడు. వాడికి రెండో ఏటికే తను పాచిపని చేస్తున్న డబ్బుతో చెవులకి పోగులు కుట్టించింది. భర్త ఎప్పుడయితే ఇంటికి రాకుండా పోయాడో నవనీతానికి తన కథ చెప్పుకుంది. నవనీతం భర్తద్వారా పంచాయితీ పెట్టించింది. గూడెంలో పెద్దలు సభతీర్చి గవరయ్యకి వందా పాతిక రూపాయలు జరిమానా వేశారు. ఆ తర్వాత గవరయ్య

ఊళ్ళోంచి పారిపోయాడు. గున్నమ్మే వాడిని దాచిందని చాలామంది చెప్పుకున్నారు. ఇంక వాడిమీద కేసేమిటి? ఎవరు ఎవరిమీద తీర్పు చెప్పాలి? మరో ఆరునెలలకి గవరయ్య కల్లుపాకలోనే దర్శనమిచ్చాడు. ఆ విషయం తెలిసి నవనీతం సీతని వెంటబెట్టుకుని వెళ్ళింది. ఆ చుట్టు పక్కల అందరికీ నవనీతం అంటే గౌరవం ఉంది. ఆమె కాళ్ళమీద పడిపోయాడు గవరయ్య. పెళ్ళాన్ని ఏలుకొంటానన్నాడు. వారం రోజుల్లో వందరూపాయలు తెచ్చి ఇస్తానన్నాడు. సంకురాత్రికి ఇల్లు కుదుర్చుకుని పెళ్ళాన్ని తీసుకెళ్తానన్నాడు.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments

ఈ నవల గురించి కిరణ్‌ప్రభ టాక్ షో వినడానికి ఇక్కడ క్లిక్ చేయండి.